

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/7/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717205358
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2717205358.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, dieťa rodičov - matka: G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. R. XX, G., zastúpená splnomocnencom: JUDr. M. K., C. XX, M., a otec: I. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, zastúpený advokátom: JUDr. Ján Pekar, Potočná 191/39, Skalica, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, a rozhodnutí o neodkladnom opatrení, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Skalica č.k. 2PPOm/2/2017-28 zo dňa 24. novembra 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie
- vo výroku I., ktorým súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a v závislom výroku VI. o nároku na náhradu trov konania r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie,
a
- vo výrokoch II., III., IV. a V. napadnuté uznesenie r u š í .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

I. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietla.

II. Súd ponecháva maloletého G. v starostlivosti otca.

III. Súd nariaďuje matke mal. G. povinnosť platiť výživné na mal. G. každý mesiac vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám otca maloletého dieťaťa.

IV. Matka je oprávnená stýkať sa s mal. G. každý páry týždeň od piatka od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod. a každý utorok a štvrtok od 15:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že otec je povinný maloletého na styk s matkou riadne pripraviť a matke odovzdať v mieste svojho bydliska a matka je povinná maloletého vrátiť otcovi v stanovenom čase na tom istom mieste.

V. Toto uznesenie je vykonateľné dňom jeho vyhotovenia.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie vo výroku I. odôvodnil tým, že matka sa svojím návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.11.2017 o 15:30 hod. domáhala vydania neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1 CMP, aby súd dočasne zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, pričom matka umožní styk otcovi podľa predchádzajúcej vzájomnej dohody najmenej v rozsahu každý sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že otec si maloletého prevezme a odovzdá v mieste kde má matka zabezpečené bývanie. Uviedla, že na Okresnom súde Skalica je pod sp. zn. 8P/189/2017 vedené konanie o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva. Ich vzťahy sú vyhrotené, viackrát musela privolať políciu, pretože otec jej odoprel vstup do domu. Dňa 19.11.2017 otec dieťaťa opätovne odoprel matke dieťaťa vstup do domu a vymenil zámku vchodových dverí a týmto natrvalo znemožnil matke vstup do domu a aj k maloletému. Matka dieťaťa nespochybňuje lásku otca

dieťaťa k maloletému a jeho starostlivosť o neho, maloletého však používa ako nástroj na ublíženie matky dieťaťa, čo je bez ohľadu na dôvod rozvratu medzi nimi, neakceptovateľné vzhľadom na zdravý vývin maloletého dieťaťa. Otec robí matke prieky a bráni jej v styku s jej dieťaťom, pričom jeho konanie je silno nedobromyseľné (výmena zámku, vymyslené fyzické napadnutie). Taktiež poukázala na to, že zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je vážnym zásahom do jeho rodičovských práv a jeho následkom môže byť vzájomné odcudzenie sa a pretrhnutie väzieb medzi rodičom a dieťaťom, ktorých obnovenie môže byť sťažené v závislosti od dĺžky a intenzity tohto protiprávneho konania. Otec strhol na seba právomoc rozhodovania o ďalšej výchove a vývine dieťaťa a tým, že otec dieťaťa odopiera matke dieťaťa styk so svojim dieťaťom dochádza k ohrozeniu alebo narušeniu priaznivého vývoja maloletého, keď je mu odopieraný najprirodzenejší vzťah, a to vzťah s jeho matkou a teda do popredia sa nedostáva záujem dieťaťa, ale osobný záujem rodiča, je splnená podmienka odôvodnenej potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov.

3. Právne rozhodnutie, ktorým súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný matkou, zamietol, odôvodnil s poukazom na obsah o spisu súdu sp. zn. 8P/189/2017, z ktorého súd zistil, že sa vedie konanie o návrhu na rozvod manželstva rodičov maloletého a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu. Návrh bol podaný dňa 10.11.2017, zatiaľ nie je vo veci vytýčené pojednávanie. Po citácii § 325 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Civilného mimosporového poriadku (CMP) a jeho výkladu zaujal záver, že súd pri preskúmaní návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia tak, aby bol maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti a otcovi umožnený styk nepovažuje aktuálne za odôvodnený. V danej veci nemožno konštatovať, že by sa maloletý ocitol bez akejkoľvek starostlivosti alebo, že by jeho život, zdravie a priaznivý vývin bol vážne ohrozený alebo narušený.

4. Súd však po rozhodnutí o návrhu matky, ktorý zamietol, v konaní postupoval ďalej. Argumentoval situáciou v rodine a za použitia ust. § 360 ods. 1, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku mal za to, že je potrebné vzhľadom na vzniknutú situáciu v rodine, vyhrotenú komunikáciu medzi rodičmi, bránenie v styku matke otcom s maloletým synom, nariadiť neodkladné opatrenie, poukazujúc na záujem maloletého dieťaťa, nakoľko sa nachádza len v starostlivosti otca a nemá umožnený kontakt s matkou. Preto súd neodkladným opatrením dočasne upravil pomery rodičov a maloletého do skončenia vo veci samej (konanie o rozvod manželstva). Uviedol, že prihliadal pri rozhodovaní predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom. Súd zohľadnil úroveň starostlivosti o dieťa, čo zhodnotil, že v starostlivosti otca o maloletého súd nezistil žiadne nedostatky (neboli preukázané žiadne nedostatky), pričom aj samotná matka vo svojom návrhu starostlivosť otca o maloletého nespochybnila, prostredie v ktorom sa maloletý v súčasnej dobe zdržuje a ktoré veľmi dobre pozná, cíti sa tam doma, bezpečne. Matka sa presťahovala k rodičom, kde má zabezpečenú izbu s detskou postieľkou. Toto avšak podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica zo dňa 24.11.2017 už nie je alebo nebude aktuálne, nakoľko si matka našla 2-izbový byt, ktorý si bude prenajímať. Súd má teda za to, že matka zatiaľ nemá vytvorené stabilné rodinné a výchovné prostredie pre maloletého. Súd však mal potrebu aj bez návrhu rozhodnúť, že maloletého ponecháva v starostlivosti otca, ktorý sa o dieťa riadne stará, v dome, v ktorom býva má vytvorené stabilné výchovné prostredie pre dieťa, čo isto má vplyv aj na jeho duševný, telesný a citový vývin. Tiež pripomenul, že neodkladné opatrenie má len dočasný charakter. Podľa ustanovenia § 366 C.m.p. neodkladným opatrením súd aj z úradnej povinnosti (bez návrhu), môže nariadiť povinnej osobe, aby v nevyhnutnej miere platila výživné na maloleté dieťa. Starostlivosť, obsahujúca i určenie výživného v nevyhnutnej miere, ktorá môže byť obsahom predbežného opatrenia, je inštitútom procesného práva, ktorého úprava obsahuje provizórnosť ako pojmový znak predbežných opatrení, preto určenie výživného je v skutočnosti opatrenie, ktorým má byť zabezpečená základná starostlivosť o maloleté dieťa do rozhodnutia súdu vo veci samej, v našom prípade do konečného rozhodnutia vo veci rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Ponechaním maloletého v starostlivosti otca vzniká matke dieťaťa povinnosť poskytovať maloletému výživné na čas trvania neodkladného opatrenia, ktoré je matka povinná poukazovať otcovi, v ktorom bude maloleté dieťa umiestnené. Čo sa týka rozsahu vyživovacej povinnosti, súd určil matke povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona (zák. č. 601/2003 Z.z.), čo v súčasnosti predstavuje sumu 27,32 Eur mesačne. Takto určené výživné predstavuje zákonné minimum (§ 62 ods. 3 Zákona o rodine), ktorým je povinný každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Bez vykonania riadneho dokazovania súd nemá k dispozícii podklady o výške príjmu rodičov, avšak

minimálne výživné sú rodičia mal. dieťaťa povinní platiť vždy, takto určená výška výživného zodpovedá nevyhnutnej miere, v ktorej sú rodičia povinní podieľať sa na výžive maloletého dieťaťa.

5. Poukázal na to, že z návrhu matky je zjavné (úradné záznamy ÚPSVaR), že hľadá riešenia a možnosti dosiahnutia kontaktu s maloletým, keďže otec jej tento styk s maloletým len veľmi ťažko umožňuje. S apeláciou na zdravý citový vývin maloletého, je potrebné zabezpečiť styk s matkou (neboli súdu osvedčené žiadne skutočnosti, pre ktoré by sa matka s maloletým nemohla stretávať), aby neprišlo k narušeniu vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Pokiaľ sa v predchádzajúcom období stretnutia matky s dieťaťom riadne nerealizovali, je daná potreba vytvoriť priestor na pravidelný kontakt, aby sa aj matka mohla podieľať na výchove dieťaťa, tráviť s dieťaťom čas, venovať sa mu, vplývať pozitívne na jeho osobnostný rozvoj, na prehlbovanie ich vzájomného vzťahu. S prihliadnutím na predchádzajúce udalosti, súd upravil styk majúci za to, že takáto predbežná úprava styku matky s dieťaťom na čas do právoplatnosti skončenia konania o rozvoze manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností je nevyhnutná.

6. Výrok o trovách konania odôvodnil s ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. CMP.

7. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu. Namietala, že súd vo veci rozhodol zmätočne, rozporuplne, keď návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia o zverení dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti dňa 23.11.2017 pod sp. zn. 2P/44/2017 zamietol. Následný deň o návrhu matky dieťaťa rozhodol napadnutým uznesením tak, že návrh zamietol, tzn. návrh, ktorý podala matka zamietol, no súčasne vo výroku uviedol, že ponecháva maloleté dieťa v starostlivosti otca. Je zrejmé, že senát 2PPOm nevedel o rozhodnutí senátu 2P. Súd rozhodol v rozpore s princípom právnej istoty, keď súčasne rozhodol tak, že maloletého otcovi nezveruje a tiež, že aj zveruje. K dôvodom uvedeným v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia otcom uviedla, že skutočnosť ním uvádzaná sa nezakladajú na pravde, ide o zveličené, resp. vymyslené skutočnosti s cieľom poškodiť matku. Nie je pravdou, že by matka dieťaťa bola závislá na požívaní alkoholu, resp. nadmerne ho užívala. Naopak, matka dieťaťa požíva alkohol veľmi striedmo, veľmi občasne, pričom výlučne len tzv. ľahké vína a žiadny tvrdý alkohol. Pokiaľ niektorý z rodičov užíva nadmerne alkohol, tak je to otec dieťaťa, ktorý za týmto účelom trávi so svojim susedom veľa času. Pokiaľ otec predložil k návrhu rukou písané listy od matky, tieto boli napísané v dôsledku nezhôd medzi manželmi a keďže matka bola otcom považovaná za neschopnú, vyzvala otca, nech on ide s maloletým k detskej lekárke, kam dovtedy chodila s maloletým výlučne matka. Tieto listy v žiadnom prípade nemôžu preukazovať negatívny vzťah matky k synovi. Matka sa od maloletého nikdy nevzdialila na dlhšiu dobu, okrem jediného víkendu v mesiaci september 2017, kedy absolvovala wellness pobyt, aj to však na výzvu otca maloletého. Otcom dieťaťa uvádzaná skutočnosť o psychologickom pomoci matke pre problémy spojené s požívaním alkoholu, nie je pravdivá. Ním uvádzaná psychologická pomoc bola určená obom manželom spoločne ako manželská poradňa. Toho času v čase začatého konania o rozvod, je akákoľvek návšteva psychologičky z tohto dôvodu neaktuálna a nepotrebná.

Súd v napadnutom rozhodnutí nesledoval záujem maloletého, keď ho spája s materiálным svetom. V rozpore so zákonom o rodine súd nekladol dominantný dôraz na citovú väzbu maloletého k obom rodičom, teda najmä k matke, ktorá bola v čase podania návrhu otcom vylúčená zo života maloletého, neprichádzal s ňou do žiadneho kontaktu a rozhodnutie nesprávne postavil na materiálnom svete dieťaťa, ktorý nijako neskúmal z hľadiska či toto jemu dôverné prostredie, v ktorom prichádzal do styku pravidelne s oboma rodičmi, teraz bez prítomnosti matky v tomto prostredí naopak nevlýva, resp. nemôže vplývať na neho negatívne. Matka už má na základe nájomnej zmluvy prenajatý 2-izbový byt v G. a v ňom vytvorené vhodné podmienky pre výchovu syna. Teda to, čo súd vyhodnotil ako prekážku zverenia dieťaťa do starostlivosti matky už pominulo. Navyše do tohto prenajatého bytu matka presťahovala detskú posteľ, koberec, kreslo z detskej izby z domu vo D., kde predtým bývali spoločne s otcom dieťaťa, čím maloletému dôverne cez známe predmety vytvára pocit spokojnosti, istoty a domova. Súd neprihliadol na citovú väzbu dieťaťa a rozhodoval podľa kvality výchovného prostredia, ktoré môžu maloletému poskytnúť jeho rodičia, tak konal v rozpore s ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine. Matka dieťaťa nebola a nie je vylúčená z výkonu svojich rodičovských práv a povinností, nebol daný dôvod, aby súd napadnutým rozhodnutím rozhodol tak, že jej v rozpore s § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine bráni v sústavnej a dôslednej starostlivosti o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého. Od času podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa pomery medzi rodičmi vyvinuli tak, že sa dohodli do času právoplatného usporiadania ich pomerov k maloletému po rozvoze na striedavej starostlivosti v týždenných cykloch od pondelka do pondelka. Tento týždeň mala

mať v starostlivosti maloletého matka. Po doručení týmto odvolaním napadnutého rozhodnutia otcovi dieťaťa sa však dohoda rodičov o striedavej starostlivosti zo strany otca nedodrжала, keď otec dňa 30.11.2017 vybral bez vedomia matky dieťaťa maloletého z jasličiek a odmietol jej ho vydať. Stalo sa tak napriek tomu, že dňa 30.11.2017 vo štvrtok ho podľa odvolaním napadnutého rozhodnutia, ktoré je vykonateľné, mala mať v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod. matka. Otec dieťaťa teda nerešpektuje ani toto vykonateľné rozhodnutie súdu, keď matke dieťaťa oznámil, že sa s maloletým môže stretnúť len pod jeho dohľadom. Preto bol podaný návrh na výkon rozhodnutia. Vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie, nerešpektuje skutočné záujmy maloletého, kladie dôraz na stabilitu budúceho výchovného prostredia, pričom už ani tento dôvod rozhodnutia neobstojí, otec sa javí ako rodič, ktorý sa nechce dohadovať na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom a dokonca nedobromyseľne a účelovo, a to aj napriek vykonateľnosti súdneho rozhodnutia, svojvoľne bráni matke dieťaťa vo výkone jej zákonných rodičovských práv. Navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie a rozhodol tak, že súd zveruje maloletého G. R. do osobnej starostlivosti matky.

8. K predmetnému odvolaniu sa vyjadril otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu s tým, že navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil. S odvolaním matky nesúhlasí, má za to, že uznesenie napadnuté odvolaním, je v celom rozsahu správne a adekvátne reaguje na vzniknutú situáciu a potrebu dočasne upraviť práva a povinnosti rodičov k mal. G.. Súd správne reagoval na potrebu usporiadať vzťahy medzi rodičmi a nie je pravdivé tvrdenie matky, že súd v tomto konaní nevedel o rozhodnutí senátu 2P/44/2017, keďže obe rozhodnutia boli vydané rovnakou sudkyňou. Má za to, že súd sa i z konania sp. zn. 2P/44/2017 dozvedel o potrebe upraviť vzťahy medzi rodičmi. Súd svoje rozhodnutie riadne a logicky odôvodnil v bodoch 18. a 19., s ktorým odôvodnením jednoznačne súhlasí. Pokiaľ matka interpretuje povahu listov, ktoré boli priložené k návrhu, on nimi nepreukazoval negatívny vzťah matky k dieťaťu, len uviedol, že tieto listy považoval za listy na rozlúčku. Má za to, že preukazujú psychickú labilitu matky a jej sklony utekať od problémov. Vzhľadom na to, že odvolanie matky je v tejto časti vo veľkej miere skôr reakciou na jeho návrh v konaní 2P/44/2017, pripája tento na informáciu k odvolaniu. Trvá na tom, že matka potrebuje psychologickú pomoc, jej správanie je nepredvídateľné. Nikdy nevie ako zareaguje, jej správanie predstavuje značnú psychickú záťaž aj pre neho aj pre ich maloletého syna. Dôvodne si myslí, že jednou z príčin správania je nadmerné požívanie alkoholických nápojov. V napadnutom uznesení bolo rozhodnuté o rozsahu styku matky s maloletým. Táto uvedený rozsah nedodrží, resp. si ho prispôsobuje podľa vlastných potrieb. V piatok 15.12.2017 si mala matka G. vyzdvihnúť o 17.00 hod. Až na jeho dopyt, či si matka príde pre syna, táto o 16.31 hod. uviedla, že pre chorobu nepríde. Ďalej uviedla, že možno príde, ale až v sobotu. V ten istý deň však mu napísala po G. nepríde ani v sobotu z dôvodu choroby. Vzhľadom k tejto skutočnosti počas víkendy od 15.12.2017 do 17.12.2017, keď si predtým naplánoval víkend mimo svojej domácnosti, musel na poslednú chvíľu požiadať svoju matku, aby prišla sa postarať o mal. G.. V sobotu 16.12.2017 zistil, že má neprijaté hovory od matky a keď sa s ňou telefonicky skontaktoval, táto mu uviedla, že stojí pred dverami ich domu vo D. a dožadovала sa okamžitého vydania G.. Na vysvetlenie situácie uviedla to, že to, že bola chorá neznamená, že on si môže ísť lyžovať. Týmto potvrdzuje, že sa o malého nevie postarať, nechal ho doma, stará sa o neho svokra. Nevyhovел ako rodič a naviac odmietol jej vydať syna, čo nahlasuje na úrad a oznamuje súdu.

Pokiaľ matka namieta, že súd v napadnutom rozhodnutí spája záujem mal. G. s materiálnym svetom, má za to, že súd len poukazuje na to, že pre mal. G. je súčasné bydlisko známym prostredím, ktoré mu dodáva pocit stability a bezpečia. Keď si matka odsťahovala určitú časť zariadenia z izby maloletého na druhý deň dokúpil všetko potrebné vybavenie vrátane detskej postielky, tak, aby maloletému nič nechýbalo. To, že v domácnosti matky sa v súčasnosti nachádza pôvodná detská postieľka mu matka iba približuje jeho domáce prostredie, avšak stále pôjde o cudziu domácnosť, na ktorú si mal. G. musí postupne zvykať. Súd sa vo svojom rozhodnutí ku kvalite výchovného prostredia žiadnym spôsobom nevyjadroval. Matka si nesprávne interpretuje aj obsah neodkladného opatrenia v časti, ktorou sa jej zabezpečuje rozsah stretávania sa s maloletým, kde súd exaktne vymedzil oprávnenie oboch rodičov stretávať sa s mal. G. a každý rodič má súdom stanovené právo stretávať sa s ním a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Súd teda jednoznačne prihliadol na citovú väzbu mal. G. k oboj rodičom. Poukázal aj na to, že matka G. v jeho dojčenskom veku odmietla dojčiť z dôvodu, že sa jej nechcelo k synovi vstávať. K synovi vstával on a krmil ho. V období od augusta 2016 do januára 2017 čerpal materskú dovolenku on. Je teda nepochybné, že aj on sa od útleho veku o maloletého riadne staral a zapájal do jeho starostlivosti. Nezodpovedá teda skutočnosti, že matka je pri dieťati útleho veku dominantnejším rodičom. Napadnuté uznesenie považuje za správne, rešpektuje ho a preto sa proti uzneseniu, ktoré bolo vydané v konaní 2P/44/2017 neodvolal.

Nie je pravdou, že maloletému a matke neumožňuje stretávanie sa a styk ako je rozhodnuté súdom. Matka však 30.11.2017 prišla s hodinovým meškaním a keďže maloletý sa k nej staval odmietavo, začal sa metať a neprejavoval záujem s ňou ísť, sa nahnevala a odišla preč bez dieťaťa. Matka si teda maloletého neprevzala z vlastnej vôle.

Záverom uviedol, že v decembri 2017 bol s maloletým u jeho detskej lekárky MUDr. S. H., kde zistil, že matka odmietla vykonať niektoré očkovania u maloletého a s lekárkou sa dohodol, že v novom roku chýbajúce očkovania budú dodatočne u maloletého uskutočnené. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v plnom rozsahu potvrdil.

Otec následne toto vyjadrenie doplnil v podaní zo dňa 25.01.2018, v ktorom poukázal na nedisciplinovanosť matky pri stretávaní sa s maloletým, jej nezodpovedný prístup k maloletému, pokiaľ si ho zoberie k sebe, jej neschopnosť sa o neho riadne postarať, jej neistotu vo vzťahu k výchove a starostlivosti o maloletého, k čomu pripojil prehľad hovorov s matkou, fotografie, lekársku správu. Vyjadril názor, že má podozrenie, že matka maloletému psychicky a fyzicky ubližuje, z dôvodu, že ho nedokáže zvládnuť. Navrhol, aby súd vo veci ustanovil znalca za účelom vyšetrenia duševného stavu matky. Tiež namietal, že všetky podania v danej veci boli podané za matku JUDr. M. K., ktorý však nepredložil súdu riadnu plnú moc na zastupovanie matky v tomto konaní a preto jeho úkony sú pre toto konanie nepoužiteľné.

Dal na zváženie odvolaciemu súdu postupom podľa § 334 CSP napadnuté uznesenie zrušiť a vzhľadom na uvedené nové okolnosti vydať nové neodkladné opatrenie reagujúce na aktuálny stav, ponechaním maloletého v starostlivosti otca, určením výživného pre matku a úpravou styku matky s maloletým v navrhnutom čase každú párnú sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každú párnú nedeľu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každú utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. vždy za prítomnosti otca.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h)) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné vo výroku I. a VI. zrušiť a vec vrátiť súd prvej inštancie na ďalšie konanie a v ostatných výrokoch napadnuté uznesenie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. a) a § 391 Civilného sporového poriadku zrušiť.

10. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie, podané odvolanie, oboznámil sa s obsahom spisu a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože pre rozhodnutie súdu vo výroku I. neboli splnené procesné podmienky, keďže mal. G. nebol v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, v časti napadnutého uznesenia vo výrokoch II. - V., ide o rozhodnutie súdu bez návrhu, kde súd nevydal uznesenie o začatí konania.

11. Účastníkmi konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu sú rodičia a maloleté dieťa, pričom maloleté dieťa ako účastník konania je procesne spôsobilé len v obmedzenom rozsahu v zmysle § 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku. Súd preto je povinný vždy ako predbežnú otázku skúmať procesnú spôsobilosť dieťaťa v konkrétnom konaní a to v súlade s kritériami uvedenými v § 9 Občianskeho zákonníka. V tomto prípade je účastníkom konania maloletý vo veku 2 rokov, preto vzhľadom na svoju rozumovú a vôľovú musí byť v konaní zastúpený.

12. Podľa § 31 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

13. Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví

maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

14. Podľa § 31 ods. 4 Zákona o rodine, na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a § 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

15. Podľa § 117 Civilného mimosporového poriadku, ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

16. V prejednávanej veci ide o maloleté dieťa útleho veku, kde však u jeho zákonných zástupcov, t.j. rodičov, je danosť kolízie záujmov. Bolo preto namieste, pokiaľ súdu nie je známa blízka osoba maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, a ktorá s ustanovením za opatrovníka súhlasí, aby súd maloletému ustanovil za opatrovníka príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Funkciou opatrovníka, ktorý má v konaní pred súdom postavenie účastníka konania, je povinnosť chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa v konaní, pričom opatrovník pri ochrane práv dieťaťa zohľadňuje aj názor dieťaťa k prejednávanej veci. Opatrovník má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, navrhovať vykonanie procesných dôkazov, a taktiež navrhovať súdu, ako má vo veci rozhodnúť vzhľadom na záujem dieťaťa a názor dieťaťa k prejednávanej veci, ktorý súdu prezentuje.

17. Nakoľko v prejednávanej veci nejde o prípad neodkladného opatrenia vo veciach ochrany maloletého podľa § 365 CMP (a to aj napriek citácii daného ustanovenia v návrhu matky v spojení s navrhovaným petitom výroku uznesenia), v ktorom zákon upúšťa od nutnosti ustanovovať maloletému procesného opatrovníka (§ 365 ods. 4 CMP), bolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie ustanoviť maloletému opatrovníka a aj jeho prostredníctvom zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie.

18. Z vyššie vytknutým chybným postupom súdu prvej inštancie súvisí potom aj ďalší zistený nedostatok a síce nedostatočne posúdený návrh, čo viedlo k predčasnému rozhodnutiu a nedostatočnému odôvodneniu uznesenia v jeho výroku I. a v závislom výroku VI. o trovách konania.

19. Z obsahu návrhu matky zo dňa 23.11.2017 doručeného súdu dňa 23.11.2017 je zrejmé, že podľa označenia ide o návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1 na čas do právoplatného rozhodnutia súdu o rozvode manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva. Súd síce návrhom vo veciach starostlivosti súdu o maloletých nie je viazaný, ale musí sa týmto návrhom zaoberať v plnom rozsahu. Z ďalšieho obsahu návrhu je zrejmé, že konanie o rozvod manželstva sa na súde už vedie v inom konaní na návrh otca pod sp. zn. 8P/189/2017. Podľa navrhovaného petitu sa matka domáhala v rozvodovom konaní, aby jej súd maloletého dočasne zveril do osobnej starostlivosti, s tým, že sa zaväzuje otcovi umožňovať styk v ňou navrhovaných časových intervaloch. Je teda zrejmé, že matka sa návrhom domáhala dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a úpravy styku otca s maloletým.

20. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie z dôvodu nesprávneho procesného postupu súdu a tiež z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci pre nevykonanie dôkazov (§ 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP) zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. V ďalšom konaní súd obratom ustanoví maloletému procesného opatrovníka, a vychádzajúc z dostupných podkladov a osvedčených skutočností, prípadne vyzve opatrovníka, aby sa k veci vyjadril, v prípade potreby doplní v skrátených lehotách dokazovanie aj inak napr. vyžiadanim správ od polície, lekára a pod. a po doplnení informácií o relevantných skutočnostiach aj s prihliadnutím k písomným vyjadreniam účastníkov následne posúdi, či tu je alebo nie je potreba nariadenia neodkladného opatrenia v záujme ochrany práv maloletého, ak áno akého neodkladného opatrenia, pričom súd nie je viazaný návrhmi účastníkov. Nové rozhodnutie súd stručne a výstižne zdôvodní tak, aby sa jeho právne závery opierali o skutkové zistenia vyplývajúce z doplneného dokazovania.

22. Čo sa týka výrokov II. - V. napadnutého uznesenia, súd konal a rozhodol bez návrhu, dôvodiac, že ide o konanie možné aj bez návrhu (ex offa).

23. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať bez návrhu.

24. Podľa čl. 5 ods. 1 vety prvej CMP súd koná aj bez návrhu, na návrh prokurátora alebo na návrh účastníka konania.

25. Podľa § 23 CMP konanie sa začína na návrh.

26. Podľa § 23 ods. 2 CMP ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

27. Z uvedeného vyplýva, že konanie nemožno začať bez návrhu, pokiaľ zákon ustanoví, že sa môže začať len na návrh. Ak však zákon neobsahuje odlišnú úpravu, konanie možno začať aj bez návrhu. Keďže zákon neobsahuje odlišnú úpravu, možno konanie o nariadení neodkladného opatrenia o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom, začať aj bez návrhu. Ak súd začína konanie bez návrhu, o začatí konania bez návrhu vydá uznesenie, ktoré musí doručiť účastníkom konania.

28. Z obsahu spisu však vyplýva, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. G., v takom zmysle ako o tom rozhodol súd prvej inštancie, nebol podaný, súd prvej inštancie nevydal uznesenie o začatí konania bez návrhu a v napadnutom rozhodnutí maloletého ponechal v starostlivosti otca, matke uložil platiť výživné v nevyhnutnej miere vo výške 30% životného minima, upravil styk matky s maloletým a navyše vyslovil, že uznesenie je vykonateľné dňom jeho vyhotovenia.

29. Podľa ustanovenia § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z citovaného ustanovenia potom vyplýva, že odvolací súd vždy musí rešpektovať procesno-právne vady konania pred súdom prvej inštancie, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Ak potom súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 23 ods. 2 CMP nezačal ex offa uznesením konanie o neodkladnej úprave výkonu rodičovských práv a povinností, pričom o nej rozhodol bez návrhu, zažal konanie vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie a dopustil sa takého procesného pochybenia, pre ktoré je potrebné napadnuté rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušiť.

30. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia vo výrokoch II. - IV. podľa § 389 ods. 1 písm. a) a aj v nadbytočnom výroku V. podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil.

31. Čo sa týka namietaného nedostatku v splnomocnení matky pre JUDr. M. K. odvolací súd považuje uviesť nasledovné:

32. Ako už bolo vyššie uvedené návrh matky podľa jeho označenia bol matkou podaný do konania o rozvod manželstva sp. zn. 8P/189/2017 a tomu zodpovedá aj plná moc udelená matkou splnomocnencovi JUDr. M. K. zo dňa 23.11.2017 na čl. 5 spise, na ktorej je aj podpis matky - a splnomocnenca, ktorý potvrdil prijatie plnomocenstva. Postupom konajúceho súdu (ktorý nemožno pričítať na vrub a v neprospech matky) sa však stalo, že návrh matky nebol zaradený do spisu sp. zn. 8P/189/2017 a bol zapísaný na samostatné konanie pod sp. zn. 2PPOm/2/2017. Na výzvu súdu matka predložila ďalšie splnomocnenie, z iného dátumu, ktoré neobsahuje prijatie splnomocnenia splnomocnencom, ktoré vady sú však v súčinnosti s konajúcim súdom vadami odstraniteľnými. Odvolací súd má však za to, že vzhľadom na postup súdu pri zapisovaní veci do iného registra a pod inú sp. zn. splnomocnenie dané matkou pre JUDr. M. K. na zastupovanie je akceptovateľné.

33. O prípadnej náhrade trov tohto odvolacieho konania bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa bude končiť konanie vo veci samej (§ 52 až § 58 CMP).

34. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je dovolanie prípustné (§ 421 ods. 2 CSP).